

Lausunto Mikkelin seudun ympäristölautakunnan päätöksestä 20.11.2025 § 86 tehdystä valituksesta

Valituksen mukaan kesällä ja syksyllä 2025 tehtyihin melumittauksiin liittyy ongelmia.

Totean, että melumittaukset on valittajien kesämökkikiinteistöllä tehty Ympäristöministeriön melumittausohjeen 1/1995 mukaisesti. Melulähteen ja melusta valittaneen haitankärsijän kiinteistön välinen etäisyys on yli kilometrin (sahalaitoksen pohjoisosan varastoalueista lyhimmillään noin 1 000 metriä sekä tukkien käsittelystä ja sahaan syötöstä noin 1 700 metriä). Mittausohjeen mukaan tulee pyrkiä välttämään mittauksia yli kilometrin etäisyyksillä, kuten tässä tapauksessa nyt tehtiin. Melua mitattiin näinkin kaukaa, koska siitä on valitettu ja suojaetäisyys on vesimatkaa, joka kovana pintana kantaa ääntä ja vaimentaa melua pehmeää maaperää vähemmän. Sahalaitos on toiminnassa arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 6 - 24. Mittaukset tehtiin valittajien kesämökkikiinteistöllä elo- ja syyskuussa kahtena torstai- ja yhtenä perjantapäivänä aikaisin aamulla, aamupäivällä ja iltapäivällä. Mittauksia ei tehty heinäkuussa, koska silloin toiminta sahalla poikkesi normaalitilanteesta. Toimintoja (tukkilajittelu, sahaus ja tasaamo) oli tuolloin portaittain kokonaan pysähdyksissä.

Mittasimme melua myös kolmessa muussa asuin/vapaa-ajankohteessa, jotka sijaitsevat lähempinä sahalaitosta. Näistä kaikista mittauksista on tehty melunmittauspöytäkirjat, joista käy ilmi mittajat, mittauskalusto, mittauspaikka, säätila, tulokset luotettavuustarkasteluineen ja käytetyt melun ohjearvot kiinteistön käytön mukaisesti. Lähimmältä vapaa-ajanasunnon laiturilta (vastapäätä sahaa) on melutasot mitattu kahtena arkipäivänä. Mittausajankohdissa on huomioitu säätila ja sahalaitoksen toiminta (tukkien kolahtelut kuuluvat kaikissa mittauspisteissä kaikilla mittauskerroilla). Lähempänä sahalaitosta olevilla kiinteistöillä saatiin korkeampia meluarvoja kuin valituksen tehneiden kiinteistöillä, mikä on oletettavaakin.

Asukkaiden arviot meluhaitasta ovat erilaisia. Lähemmän kiinteistön omistaja kertoi mittaustilanteesta melun olevan sitä, mitä se yleensäkin on kesäaikana.

Mittauksista voidaan todeta, että ne edustavat sen hetkistä tilannetta. On tavallista, että toiminnot ja niistä syntyvät äänet sahalla vaihtelevat. Tukkien syöttö keskeytyy sahausessa olevan ongelman vuoksi jne. Todetaan, että äänien kuulumiseen vaikuttavat säätilat myös vaihtelevat.

Hajaantumisvaimennus on yleensä kuusi desibeliä, kun matka tiettyyn yksittäiseen äänilähteeseen nähden kaksinkertaistuu. Hajaantumisvaimeneminen jää puolta pienemmäksi tietyissä erityisen vähän ääntä vaimentavissa sääoloissa ja silloin ääni kuulostaa voimakkaammalta.

Mittausten ajankohtaa ei kerrottu sahalle etukäteen, koska haluttiin varmistua, ettei toiminnanharjoittaja pysty vaikuttamaan mittaustuloksiin. Sen sijaan mittausajankohta kerrottiin etukäteen kyseessä olevan mökkikiinteistön asukkaille, kuten he olivat toivoneet. Mittaukset tulee suunnitella etukäteen. Mittaukset toistettiin ko. kesäasunnon kiinteistöllä kolme kertaa. Melusta valittaneiden haitankärsijöiden mukaan melutasot mittauksen aikana eivät vastanneet tavanomaista melutasoa vaan olivat paikalla yleisesti vallitsevaa tasoa selvästi alhaisemmat. Mikäli melu olisi valituksessa kerrotun mukaisesti jatkuvaa, olisi tehtyihin melumittauksiin sattunut myös kerrotun kaltaista kovaa melua.

Koska mittauksista saadaan sen hetkisen tilanteen tulos, toimintojen meluvaikutusta arvioidaan yleensä myös melumallinnuksilla. Otavan sahan toiminnot on mallinnettu vuonna 2018 tehtyjen laiteinvestointien jälkeen. Mallinnukseen eivät vaikuta säätila eikä toimintojen tilapäiset muutokset.

Kuten päätöksessä 20.11.2025 todettiin, melumittaukset ja mallinnukset täydentävät toisiaan. Otavan sahankin tapauksessa ne myös tukivat toisiaan. Konsulttimittaukset tehtiin vuonna 2018 neljässä asuin/vapaa-ajanasunnon pisteessä vuorokauden pituisina mittauksina.

On huomattava myös se, että nyt tehdyissä mittaustuloksissa otettiin melun impulssimaisuus huomioon haitankärsijälle edullisella ja toiminnanharjoittajalle epäedullisella tavalla. Koko mittausajantulokseen lisättiin melun luonteen takia 5 dB, vaikka se ei ollut impulssimaista koko mittausaika (melun mittausohjeen mukaisesti määritettyä impulssimaisuutta esiintyi 10 % - 38 % ajasta). Valtioneuvoston päätöksen mukaan mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista ohjearvoon, jos melu on luonteeltaan iskumaista. Päätöksessä eikä sen ohjeistuksessa sanota, kuinka paljon impulssimaisuutta tulisi esiintyä, jotta edellä esitetty 5 dB sanktio lisätään mittaustulokseen.

Vapaa-ajanasukkaiden omista mittauksista ei ole käytettävissä mittauspöytäkirjoja. Tuloksista ei käy ilmi esimerkiksi se, minkälaisilla mittareilla ja mistä melu on mitattu, mitä saadut desibelilukemat ovat (maksimiarvoja mahdollisesti) ja mikä oli säätila mittausaikana.

Marita Savo
ympäristötarkastaja